

20. tétel

Határozza meg a közigazgatási jog fogalmát! Sorolja fel a jogalkotó szerveket és jellemezze azok tevékenységét! Értelmezze a közigazgatási eljárást! Mutassa be az állampolgár jogait és kötelezettségeit a közigazgatási eljárás lefolytatása során!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **A közigazgatási jog fogalma**
- **Az Országgyűlés (törvények)**
- **A kormány (rendeletek, utasítások, irányelvek)**
- **Önkormányzatok (helyi rendeletek)**
- **Közigazgatási eljárás**
- **Állampolgári jogok és kötelezettségek a közigazgatási eljárás lefolytatása során**

A közigazgatási jog a közigazgatás anyagi és eljárási jogviszonyaival foglalkozó jogág, a közjog része.

A közigazgatási jog az alkotmányjog által szabályozott viszonyrendszer konkretizálását célozza. A közigazgatási eljárásban meghozott közigazgatási határozatok bírósági kontroll alatt állnak, felülvizsgálhatók.

A közigazgatás jogalkalmazást és döntés-előkészítést végez, legfontosabb feladatai az állam akaratának megvalósítása illetve közszolgáltatások nyújtása az állampolgároknak meghatározott ügyintézési és eljárási folyamatban. A közigazgatási jog elsősorban a központi hatalom és az önkormányzatok, köztisztviselők működését, szervezetét szabályozza, rendezi a felügyelet, ellenőrzés és irányítás hatékony rendszerét, meghatározza a köztisztviselők jogviszonyát, alkalmazási feltételeit. Szabályozza a dekoncentrált szervek hatáskörét, feladatait, működését.

A jogszabályokat az ún. jogalkotó szervek határozzák meg és fogadják el. Gyakran keveredik az egyes testületek, személyek funkciója a köztudatban, így például sokan gondolják azt, hogy a köztársasági elnök és az Alkotmánybíróság is jogszabályokat alkot, pedig ez nem így van.

A legfontosabb jogalkotó szervek az Országgyűlés, a Kormány, a Kormány tagjai és a képviselő-testület. Európai Unió tagságunk miatt az Európai Unió szervei által alkotott jogszabályok egy része Magyarországon közvetlenül is alkalmazandó.

1. Az Országgyűlés:

Az Országgyűlés által alkotott jogszabály elnevezése a törvény. Az Országgyűlés a legfőbb jogszabályalkotó, törvényt ugyanis kizárólag az Országgyűlés alkothat. Így a törvényhozó hatalmat a 199 tagú, egykamarás Országgyűlés gyakorolja. Az országgyűlési képviselőket négy évre választják meg, általános, egyenlő választójog alapján, közvetlenül és titkosan.

Az Országgyűlés legfontosabb feladatai:

- megalkotja és módosítja Magyarország alaptörvényét
- törvényeket alkot
- elfogadja a központi költségvetést, és jóváhagyja annak végrehajtását

- felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére
- megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, az Országos Bírósági Hivatal elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, valamint az Állami Számvevőszék elnökét
- megválasztja a miniszterelnököt, dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésekről
- feloszlatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet
- határoz a hadiállapot kinyilvánításáról és békekötésről
- különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos döntéseket hoz
- közkegyelmet gyakorol

2. Kormány:

A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, ami nincs más szerv feladat- és hatáskörébe utalva. A Kormány az Országgyűlésnek felelős. A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre. A Kormány által alkotott jogszabály elnevezése a kormányrendelet.

3. Kormány tagjai: a miniszterelnök és a miniszterek

A Kormány tagjai a miniszterelnök és a miniszterek. A miniszterelnököt az Országgyűlés a köztársasági elnök javaslatára választja meg az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazatával. A minisztert a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki, a Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg. A miniszterelnök meghatározza a Kormány általános politikáját.

4. Önkormányzat (képvisező-testület, közgyűlés)

A képviselő-testület (közgyűlés) által alkotott jogszabály elnevezése az önkormányzati rendelet. Az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki.

5. Az Európai Unió jogalkotó szervei

Az Európai Unió intézményei közül az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa együttesen tekintendők a klasszikus értelemben vett jogalkotó szervnek. az Európai Unió működéséről szóló szerződés bekezdése szerint a rendes jogalkotási eljárás rendeleteknek, irányelveknek vagy határozatoknak a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlament és a Tanács által történő közös elfogadásából áll.

A közigazgatási eljárás a közigazgatási szervek jogszabályokban meghatározott és szabályozott eljárása. A közigazgatási eljárás általános szabályait Magyarországon jelenleg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) szabályozza és számos területen az anyagi jogi szabályozás mellett a jogszabályok tartalmazzák a speciális eljárási szabályokat is. A közigazgatási eljárás célja valamilyen hatósági engedély vagy hozzájárulás kiadása, valaminek a megtiltása.

Állampolgári jogok és kötelezettségek:

Állampolgári jogok

- Szabadságjogok
- Gazdasági, szociális és kulturális jogok
- Az állam tevékenységében való részvételt biztosító jogok

- Az állampolgárok egyenjogúsága

Állampolgári kötelezettségek

- Honvédelem
- Adófizetés
- Törvények betartása
- Kiskorú gyermekek taníttatása